

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2026

1. ILO-neuvottelukunnan toiminta

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) toimii ILO-asioiden vastuuministeriönä. ILO-neuvottelukunta asetettiin uudelleen valtioneuvoston istunnossa 18.12.2025 kolmivuotiskaudeksi 2026–2028. Neuvottelukunnan tehtävät on määritelty asetuksessa 851/1977. Neuvottelukunnan työjaosto ja sopimusjaosto valmistelevat asiat neuvottelukunnalle tehtäväjakonsa mukaisesti.

1.1 ILO:n kokoukset vuonna 2026

1.1.1. ILO:n 114. työkonferenssi 1-12.6.2026

I. Konferenssin täysistunto: Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja ILO:n pääjohtajan raportit

II. Finanssikomitea:

- Raportti II: Tietoja ohjelmasta ja budjetista sekä muista kysymyksistä
- Taloudellinen raportti ja tarkastetut konsernin tilinpäätökset 31.12.2025 päättyneeltä vuodelta sekä ulkoisen tarkastajan kertomus

III. Raportit yleissopimusten ja suositusten soveltamisesta

Asiantuntijakomitean raportti yleissopimusten soveltamisesta ja yleisraportti “General Survey on employment and decent work for promoting peace, preventing crises and building resilience”

IV. Toistuva keskustelu sosiaalisesta dialogista ja kolmikannasta

V. Ihmisarvoinen työ alustataloudessa (standardiaihe, II käsittely)

VI. Yleiskeskustelu: Työelämän tasa-arvon muutosagendan edistäminen

VII. Yleissopimuksen nro 83 (1947, ei-metropolialueet) peruuttaminen

1.1.2. Hallintoneuvoston kokoukset

Suomen hallitus osallistuu aktiivisesti ILO:n hallintoneuvoston kokouksiin ja niiden valmisteluun yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa sekä EU:n ja IMEC-ryhmän puitteissa. Virtuaalisten ryhmäkokousten käyttö on lisännyt kokousten määrää sekä pääkaupunkiosallistumisen mahdollisuuksia myös valmistelussa olevien asioiden varhaisempiin konsultaatiovaiheisiin.

Hallintoneuvoston 23.3- 2.4.2026 pidettävässä 356. istunnossa Genevessä agendalla ovat tulevien työkonferenssien aiheet ja vuoden 2026 työkonferenssin järjestelyt, sukupuolten tasa-arvoa koskevan toimintasuunnitelman tulokset 2022–2025, väkivallan ja häirinnän poistamista työelämästä koskevan strategian arviointi ja menettelyt “teollisesti tärkeiden jäsenvaltioiden” määrittämiseksi. Tärkeä keskustelu ja linjaukset koskevat ILO:n roolia muuttuvassa

monenvälisessä järjestelmässä sekä ILO:n tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamista. Lisäksi agendalla on säännöt pääjohtajaan liittyvistä menettelyistä koskien väärinkäytösepäilyjä tai työn estymistilanteita.

Politiikkapuolen asioissa keskustelussa ovat mahdolliset uudet aloitteet, joilla täydennetään kansainvälisiä työstandardeja toimitusketjuissa työskentelevien työolojen parantamisessa. Hallintoneuvosto saa tiedoksi sektorikohtaisten kokousten tulokset, monikansallisia yrityksiä koskevan kolmikantaperiaatejulistuksen (MNE Declaration) edistämisen ja vastuullisen liiketoiminnan tukemisen sekä ja keskusteltavaksi ILO:n kehitysyhteistyöstrategian 2026–29 (tavoitteet ja rahoitusperiaatteet).

Oikeudelliset kysymykset osiossa käsitellään valtuuksien delegoinnin selkeyttämistä hallintoneuvoston virkamiehille ja ehdotetut muutokset hallintoneuvoston työjärjestykseen, standardien arviointimekanismin (SRM) viides arviointi sekä ehdotetut raportointimuodot artiklan 19 mukaisille raporteille (vuodelle 2027). Ohjelma-, talous- ja hallintoasioiden osio käsittelee talousarviota, ohjelman toteutusta (2024–25), henkilöstöpolitiikkaa ja valvontaa. Käsittelyssä on riippumattoman valvontakomitean ja sisäisen tarkastuksen raportti.

Agendalla ovat myös Valko-Venäjän ja Myanmarin (art. 33) ja Venäjän hyökkäystä Ukrainaan koskevien päätöslauselmien seurannat sekä Bangladeshin, Venezuelan, Saudi-Arabian, Chilen ja Nicaraguan yleissopimusten noudattamista koskevien maatapauksien käsittely.

Kesän hallintoneuvosto on 13.6.2026 (357. istunto) ja syksyn hallintoneuvosto (358. istunto) on 17.–27(28).11.2025.

1.1.3. Muut kokoukset

ILO järjestää vuoden 2026 aikana useita asiantuntijakokouksia ja konferensseja, joihin osallistutaan ja joita seurataan tarpeen mukaan neuvottelukunnassa.

Genevessä on 13.-17.4.2026 tekninen asiantuntijakokous ”Technical Meeting on Challenges and Opportunities for Promoting Decent Work, Productivity and a Just Transition Arising from Artificial Intelligence in the Manufacturing Industry”, johon osallistuvat TEM:n edustajat.

Suomi ei ole jäsenenä ILO:n standardien uudistamista käsittelevässä työryhmässä (SRM), mutta seuraa syyskuussa järjestettävän kokouksen valmistelua ja tuloksia.

Pohjoismaisten hallitusten edustajien väliset ILO-koordinaatiokokoukset pidetään normaalisti ennen hallintoneuvoston ja työkonferenssin kokouksia sekä tarpeen mukaan työkonferenssin aikana. Niissä vaihdetaan tietoa ja näkemyksiä ajankohtaisista teemoista sekä pohditaan yhteisiä linjauksia.

Myös pohjoismaisia puheenvuoroja pidetään tarvittaessa. Kokouksia järjestetään välillä myös virtuaalisesti normaalien kokousten ohella.

EU-koordinaatiokokoukset pidetään EU-puheenjohtajamaiden (Kypros ja Irlanti) sekä EU:n ulkosuhdehallinnon johdolla muun muassa ennen hallintoneuvostojen ja työkonferenssien

kokouksia (online) ja niiden aikana Genevessä. EU-koordinaatiota järjestetään lähes viikoittain erilaisiin konsultaatioihin ja hallintoneuvoston ja työkonferenssin kokouksiin valmistautumiseksi. EU-kantoja työkonferenssin komiteoihin valmistellaan toukokuussa pidettävissä kokouksissa. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n kantojen muotoiluun.

Suomi osallistuu IMEC-maiden (teollistuneet markkinatalousmaat) kokouksiin erityisesti työkonferenssin ja hallintoneuvoston aikana ja yhteiseen kannanmuodostukseen muutoinkin. Myös IMEC-kokouksia järjestetään tarpeen mukaan näiden kokousten ulkopuolellakin valtaosin virtuaalisina.

ILO-neuvottelukunnan kokouksissa käsitellään mainituissa kokouksissa esillä olevia asioita ja tärkeimmistä kokouksista jaetaan tiedoksi myös kokousraportit.

1.2. Lausunnot ja raportointi ILOlle

ILO-neuvottelukunta käsittelee ILOsta tulevat lausuntopyynnöt ja niihin lähetettävät Suomen vastaukset mm. vuosiraporteista (art. 22 ja 19 raportit) ja tulevien työkonferenssien standardien teemoista.

Vuoden 2026 ratifioituja yleissopimuksia koskeva raportointi (artikla 22) uudistuu ja siirtymäaikana vuonna 2026 raportoidaan aikaisemmasta poikkeavalla mallilla ILO:n hallintoneuvostossa marraskuussa 2025 hyväksytyn mukaisesti. Vuonna 2027 siirrytään temaattiseen raportointiin. ILO:n työtoimiston lausuntopyyntö ratifioiduista yleissopimuksista tulee keväällä. Lausuntopyynnön aiheet päivittyvät ILO:n nettisivulle [Normlex](#). Raportoinnin määräaika on 1.9.2025.

Vuoden 2026 ratifioimattomia yleissopimuksia ja suosituksia koskevan raportin (artikla 19) aiheena on yleissopimus nro 158 ja sitä täydentävä suositus 166. ILO:n määräaika on 28.2.2026.

Lisäksi Suomi antaa lausunnon ILO:n raportista ”Kemikaalit ja työelämä”, joka on vuoden 2027 työkonferenssin standardikeskustelussa. ILO:n määräaika on 30.6.2026.

Ratifioimattomien yleissopimusten (artikla 19) vuoden 2027 raportoinnista päätettiin hallintoneuvoston marraskuun 2025 kokouksessa ja raportointilomake käsitellään maaliskuussa 2026 hallintoneuvostossa. ILO:n lausuntopyyntö tulee syksyllä 2026. Raportointi koskee yleissopimuksia nro 188 (kalastustyö), nro 152 (työturvallisuus ja -terveys satamatyössä), nro 169 (itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansat) ja nro 183 (äitiyssuojelu).

1.3. ILO:n yleissopimusten mahdolliset ratifioinnit ja irtisanomiset

ILO:n työkonferenssissa vuonna 2023 hyväksyttiin ILO:n yleissopimus nro 191, joka koskee useiden kansainvälisten yleissopimusten ja yhden pöytäkirjan osittaista tarkistamista. Yleissopimuksen taustalla on työkonferenssissa kesäkuussa 2022 saavutettu yksimielisyys siitä, että turvallinen ja terveellinen työympäristö on jatkossa työelämän perusoikeus samalla tavalla kuin järjestäytymisvapaus, oikeus käydä työehtosopimusneuvotteluja, lapsi- ja

pakkotyön kielto sekä syrjinnän kielto. Samalla työpaikan turvallisuutta ja terveyttä koskeva yleissopimus (nro 155) ja työpaikan turvallisuuden ja terveyden edistämistä koskeva yleissopimus (nro 187) tunnustettiin perussopimuksiksi samalla tavalla kuin ILO:n muut perussopimukset.

Kesäkuun 2022 päätöksen seurauksena vuonna 2023 muutettiin seitsemän olemassa olevan yleissopimuksen ja yhden pöytäkirjan tekstiä siten, että niissä todetaan, että turvallinen ja terveellinen työympäristö on perusoikeus. Yleissopimuksen nro 191 ratifiointi ja sen prosessi selvitetään ja prosessi huomioiden se, että kyseessä on hyvin tekninen asia.

1.4 Muut käsiteltävät asiat tms.

Neuvottelukunnassa seurataan vuoden 2025 Sosiaalisen huippukokouksen seurantaan sekä Global Coalition for Social Justice -koalition puitteissa tehtävää työtä.

2. ILOa koskeva tiedotustoiminta

Kansainvälisen työjärjestön toimintaa koskevat asiat pyritään ottamaan esille entistä vahvemmin erilaisissa seminaareissa ja muissa kokouksissa. Tavoitteena on ILO:n yleissopimusten ja suositusten sekä muun toiminnan tunnetuksi tekeminen samoin kuin standardien sisällön parempi huomioiminen muussa toiminnassa.

Keskeisenä tiedotuskanavana ILO-asioista ovat ILOa koskevat alisivut työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla.

Toimitettavia ILO-asiakirjoja vuonna 2026 ovat

- Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintasuunnitelma 2026
- ILO:n 113. Kansainvälinen työkonferenssi ILC 2025: Suomen valtuuskunnan raportti sekä eduskunnan informointi konferenssin päätöksistä
- ILO:n 114. Kansainvälinen työkonferenssi ILC 2026: Suomen valtuuskunnan raportti sekä eduskunnan informointi konferenssin päätöksistä (mahdollisesti)
- Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintakertomus 2026 ja toimintasuunnitelma 2027

3. Muu ILOa koskeva toiminta

Neuvottelukunnan toiminnan kehittämistä pohditaan ja myös ILO-asetuksen päivitystarpeista käydään keskustelut jaostoissa ja neuvottelukunnassa.

4. Määrärahat

Työ- ja elinkeinoministeriö maksaa ILOlle alkuvuodesta YK:n maksuasteikkoon perustuvan Suomen jäsenmaksun, joka vuonna 2026 on 1 457 474 Sveitsin frangia.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2026 hyväksyttiin ILO-neuvottelukunnan kokouksessa 23.2.2026.

Neuvottelukunta voi tehdä suunnitelmaan muutoksia ja tarkistuksia tarpeen mukaan.